wel, maar alle oefening en kunst te hulp geroepen, om én stijl, én uitspraak, én voordracht te doen beantwoorden aan de allerwegen te stellen eischen.

Thans bestaat diezelfde behoefte nóg, en kan er niet ernstig genoeg op aangedrongen, dat deze *tweeërlei* oefening niet enkel aan de academie, maar ook als men in den dienst des Woords is, ijverig worde voortgezet.

Het is nu eenmaal ondenkbaar, dat de twee à drie duizend predikers van allerlei gading die elken Zondag optreden, allen oorspronkelijke genieën en van nature welsprekend zullen zijn.

Eer is te verwachten, dat de „welsprekend" geboren mannen onder hen uitzondering zullen zijn; dat de meesten van nature slechts een gewoon talent meebrengen; en dat er niet weinigen zullen zijn, die van nature zelfs alles tegen hebben.

Welnu, juist onder die omstandigheden moet de *oefening* intreden, om het zwakke talent te verrijken, het gebrekkige te verhelpen en wat sluimert op te wekken.

Hoever men het door zulk een oefening brengen kan, is uit de historie bekend. Mannen van moed, volharding en wilskracht hebben door aanhoudende oefening ten leste allen tegenstand van hun spraakorganen, en al het verkeerde in hun wijze van uitdrukking en voorkomen overwonnen, en zijn in boeienden zin welsprekend *geworden*.

Want *boeien* is toch maar het doel, waarmee men optreedt. Het moet den geloovigen onmogelijk gemaakt worden, om niet te luisteren. Ze moeten mee worden gesleept en gebracht tot het punt, waar de prediker uit wil komen. Niet natuurlijk door allerlei verhaaltjes en kunstmiddeltjes. Wie daartoe zijn toevlucht neemt, verraadt slechts zijn gebrek aan studie en zijn geestelijke armoede. Neen, het boeien moet in het hooge, het verhevene en heilige der zaak liggen; dat hooge en heilige moet in aanraking gebracht met het alzijdig leven der geloovigen; en inkleeding, stem en voordracht van den prediker moet daarbij niet in den weg staan, maar den ingang van het heilige bevorderen.

En nu is de oefening voor zulk een boeiend spreken wel een reuzentaak. Soms schijnt het maanden lang alsof men niets vordert. Maar wie vraagt: Wie en wat kan ik over één of twee jaar zijn? en den moed en den lust heeft, om zulk een strenge oefening een tweetal jaren door te zetten, die zal als vrucht van deze oefening eerlang een invloed ten goede op het volk gewinnen, waarover hij zelf verbaasd zal staan.

Doet iemand dit nu uit ijdelheid; om naam te maken; om zelf iets te zijn; zoo heeft hij zijn loon weg, en loopt hij gevaar allicht aan den comediant te doen denken.

Maar wie zulk een oefening aan de Academie begint en na de Academie doorset *om 's Heeren wil;* omdat hij gevoelt: „Ik *mag* niet aan den ingang van het Woord in den weg staan. In den dienst mijns Gods moet alles zoo uitnemend mogelijk zijn!" dien zal ze een zake des gebeds en der verootmoediging voor het aangezicht des Heeren worden.

Bij dien zal er zegen op rusten.

Die zal niet hooger mikken, dan het in hem sluimerend talent toelaat, en ook met één enkel talent zal hij stille voor zijn God zijn.

Maar hiertegen zal hij waken, dat, wat hem dan ook zij toevertrouwd, hetzij één, hetzij drie, hetzij vijf talenten, er niets in de aarde worde begraven, maar dat er met *elk* talent worde gewoekerd.

KUYPER.

Uit de Pers.

Met hetgeen te Hijlaard en Oosthem (Abbega) gebeurt, begint zich ook de politieke pers in te laten.

Men weet, hoe de Synodale machthebbers in deze dorpen de Doleerenden uit hun woning zetten, en op die wijs deze belijders des Heeren uit het dorp hunner inwoning pogen te verdrijven.

Dit nu is ergerlijk te Hijlaard.

Ergerlijker nog te Abbega.

Immers te Abbega zijn het *belijders* die zoo handelen; te Hijlaard *Modernen*.

Over deze zaak nu leest men in het radicale *Friesche Volksblad* van 19 Januari j.l.:

In Abbega weet men ook wel, dat er geschreven staat: »De natuurlijke mensch begrijpt niet de dingen, die des Geestes Gods zijn" en wij kunnen handelingen van die te Abbega maar niet *Christelijk* vinden. Jezus toch leerde: »Wat gij wilt, dat u de menschen doen, doe gij hun desgelijks." Ja, nog sterker klonk het uit zijn mond: »Hebt uwe vijanden lief, zegent ze die u vervloeken, doet wel dengenen, die u haten en bidt voor degenen, die u geweld aandoen en u vervolgen."

Ons dunkt, dat door deze woorden van Jezus handelingen als nu te Abbega weer plaats grepen, voor goed als *onchristelijk* gebrandmerkt zijn. Wij zijn niet voldoende op de hoogte, om te kunnen weten, of het arbeiders of neringdoenden zijn, die te Abbega hunne woning moeten ontruimen, maar elders werd het vertoond, dat arme gezinnen wegens doleerende uit hun huis werden gezet, en nu vragen wij, of mit een Jezus zijne medewerking zou hebben verleend, om armen van een onderdak te berooven? En dan, om welke redenen? Getuigt het tegen iemands karakter, dat hij den moed heeft voor zijne overtuiging, of wilt gij liever, voor zijne meening, uit te komen, terwijl hij weet, dat hem dit den toorn der machthebbers op den hals haalt en hij er stoffelijk indeel door zal lijden? Wij gelooven eenigen grond te hebben voor de meening dat de gecombineerde gemeenten Oosthem, Abbega en Folsgare vrij stellig tot de doleerende gemeenten zouden behooren, als de beslissingen in de kerkelijke processen anders waren uitgevallen en men in genoemde gemeenten al doleerend zich had mogen verheugen in het behoud van de kerkelijke fondsen en het dominee-traktement van zoo'n vijf duizend gulden.

Met zulke feiten voor oogen en gedachtig aan Jezus' woord: »Men kan God niet dienen en den Mammon," krijgt men onwillekeurig eenige sympathie voor de doleerenden te Abbega en elders. En de ijveraars voor het behoud der Ned. Herv. kerk zullen het moeten aanzien, dat de pressie die zij gesteund door het kapitaal der kerk, op de lidmaten uitoefenen, voor de kerk een vloek wordt en haar hoe langer hoe meer van haar geestelijken invloed beroofd. De stoffelijke voordeelen, die een kerk, rijk met aardsche goederen gezegend, haren dienaren en lidmaten aanbiedt, lokken de eigenbelangzoekers tot haar kwerken de huichelarij in haar midden aan, en doen de bron van zelfopoffernde liefde uitdrogen. Welke kerk heeft in de laatste halve eeuw zen krachtig leven vertoond en is in bloei toegenomen? Is het niet de Christelijke Gereformeerde kerk, die geen noemenswaardige beantingen heeft en wier leden bijna zonder uitzondering tot de »kleine luiden met kleine middelen" behooren? Dit mag ons niet verwonderen. Een vrije kerk, onafhankelijk van den staat, zonder kapitaal, dwingt hare leden als vanzelf, iets op te offeren, om de liefde te betrachten; terwijl in een rijke kerk van het brengen van offers geen sprake is en men liever iets van de kerk haalt. En dan hebben de vrije en arme kerken nog dit groote voordeel, dat hare diamren door hunne afhankelijkheid van de leden, meer *met* en *voor* het volk leven, meer deelen in het lief en leed hunner gemeentenaren, en dus ook eerder dan de geestelijken der met rijke fondsen gezegende kerken ware belangstelling zullen toonen in het stoffelijk, het maatschappelijk welzijn der burgerij. Zij kunnen niet zeggen, dat hun traktement vast staat, al gaat in hunne gemeente de een na den ander failliet. Wij vertrouwen dan ook, dat bij de toenemende ellende onder het volk, de voorgangers der Christelijke Gereformeerde kerk en die der doleerenden en der vrije gemeenten eerder zullen medewerken om de maatschappelijke toestanden te hervormen en de arbeidende klasse op te heffen, dan de predikers in de kapitaalbezittende kerken, die van hunne positie zeker zijn en als welkomie gasten mogen aanzitten aan de tafels der rijken.

Doch laat ons niet beginnen te proficieeren. Wijzen wij er liever nog ten slotte op, hoe gevaarlijk een kerk met rijke fondsen en eigenaresse van huizen en landerijen voor geweetensvrijheid is. Het kapitaal geeft aan zulk eene kerk een dwingende macht, die, als zij er gebruik van maakt, dubbel hatelijk is. Of is hen niet weerzinwekkend, als eene kerk, die zich tot taak stelt aan de zedelijke vormking der menschheid te arbeiden, iemand straft, omdat hij de stem van zijn geweten volgt? Wat men te Abbega en elders ziet gebeuren, moet onzes inziens iederen vriend der vrijheid, maar ook iedereen, die oprechte vroomheid mint, tot de overtuiging brengen, dat het bezit van vaste goederen door de kerk niets dan kwaad doet.

Nu merkt men aan heel den toon van dit schrijven wel, dat de redactie buiten het Woord staat; maar dit neemt niet weg, dat de hier uitgesproken waarheid toch weinig tegenspraak duldt.

Tenzij, en dit had het *Friesche Volksblad* er wel bij mogen zeggen, tenzij men den weg van Rome op wil.

Rome heeft zich bij rijk kerkbezit steeds uitnemend wel bevonden.

Waarom?

Omdat het zijn steunsel vindt in zijn *Hierarchie!*

KUYPER.

Officieele berichten uit de Ned. Geref. kerken.

Namens den kerkeraad van Zetten c. a. wordt langs dezen weg aan alle belanghebbende kerken bekend gemaakt, dat voortaan alle ingekomen stukken of brieven, hetzij voor kerk of diaconie, moeten geadresseerd worden aan

J. H. SLOTHOUWER, *scriba.*
Namens den kerkeraad,
J. C. DERKSEN,
ouderling.

Zetten, 16 Jan., 1890.

Buitengewone classicale vergadering der classis Harderwijk, gehouden te Nijkerk 8 Januari 1890.

Ds. Mulder opent de vergadering met gebed, nadat vooraf gezongen was Ps. 25:2 en gelezen Filipp. 4. De geloofsbrieven van 9 kerken worden onderzocht en goedgekeurd — eene kerk was verhinderd afgevaardigden te zenden.

Bij toerbeurt wordt het presidium Ds. Middelkoop opgedragen.

Op een verzoek der kerk van Harderwijk wordt besloten over te gaan tot de examineering van br. Koopsen.

Nadat Ds. Mulder een onderzoek had ingesteld naar de kennis van genoemden broeder, van de Heilige Schrift, de dogmatiek en het kerkrecht, en Ds. Middelkoop, naar die van de Vaderlandsche Kerkgeschiedenis en de hedendaagsche ketterijen, werd hem een opstel opgegeven over Gen. 3, waarna met algemeene stemmen, zonder eenig bezwaar, br. Koopsen verlof gegeven werd, om als oefenaar in de kerken der classis op te treden.

Verder werd nog besloten, dat het praeparatoir-examen van den heer J. Brouwer, theologisch candidaat aan de Vrije Universiteit, den 12den Februari te Barneveld zal plaats hebben, waarbij Dr. Schot als secundus voor Dr. v. d. Bergh zal tegenwoordig zijn.

Het verzoek van de classes Overijsel en Drente, om drie predikanten en drie ouderlingen te committeeren, tot voorbereiding van een particuliere synode, werd volgaarne ingewilligd.

Een schrijven uit Voorthuizen, inhoudende verzoek, om bij een broeder onderzoek in te stellen naar zijne geschiktheid tot oefenaar, wordt tot een volgende vergadering aangehouden.

De vergadering wordt met dankzegging gesloten door broeder v. d. Pol.

G. J. KNOTTENBELT, *scriba.*

De kerkeraad der Ned. Geref. kerk te Wommels en Hijdaard, maakt aan de zusterkerken en kerkraden bekend, dat haar adres is: F. v. d. Eos, scriba, te Wommels.

Wommels, 14 Jan. 1890.

SLOTEN (N.-H.). Nadat reeds vroeger door den zich noemenden kerkraad van het Hervormd Genootschap alhier een paar leden van hun lidmaatschap waren ontzet, hoorde men sinds dien tijd van het Synodale bestuur bijna niets meer; wel werd bij het eind van 1889 aan de Zondagsschoolonderwijzers voor het houden van hunne Zondagsschool de consistoriekamer ontzegd, en wel werd aan de Chr. Jongelingsvereeniging bekend gemaakt, dat zij de bewaarschool aan den Overtoom, alwaar zij hare vergaderingen hield, moest ontruimen, evenwel op die enkele uitzonderingen na hield het bestuur zich muisstil.

Doch sinds een paar weken deed zich nu een »geruchtmakend hezwaar van ergerlijken aard" voor in den boezem van het bestuur zelf. De heer G. Blees, diaken, woonde nu en dan de godsdienstoefeningen der Ned. Gereformeerden bij, terwijl hij reeds vroeger getoond had den belijders des Heeren niet vijandig te zijn. Dit was zijn Synodalen ambtgenooten een doorn in het oog en nu zij voelden zich in hunne conscientie dermate bezwaard, dat langer vergaderen met den heer G. Blees onmogelijk was. In een en ander vond het Synodaal bestuur daarom aanleiding, eene aanklacht in te dienen bij het Classicaal bestuur van Amsterdam; nadat de heer Blees door laatstgenoemd bestuur ter verantwoording was geroepen, doch hieraan niet voldeed, werd de heer Blees door het Cl. bestuur provisioneel geschorst, om straks door het Provinciaal kerkbestuur ontzet te worden. Zoodra de kerkeraad der Ned. Geref. kerk van deze schorsing kennis kreeg, heeft hij den heer Blees onmiddellijk in zijn midden opgenomen, wijl de kerkeraad zulk schorsen en ontzetten voor niets anders dan een schijn van machtsvertooning mag houden.

Namens den kerkeraad der Ned. Ger. kerk te Sloten (N.-H.)
H. FETTJES, *scriba.*

OUD-BEIERLAND, 27 Jan. Ook in de kerk te Oud-Beierland kwam het door de ontferming Gods tot een begin van reformatie. Nadat tot drie malen door eenige broeders aan den kerkeraad der Synodale organisatie verzocht was, de reformatie der kerk ter hand te nemen en al de adressen onbeantwoord bleven, kwamen de broeders op den tweeden Kerstdag tezamen, om over te gaan tot de verkiezing van nieuwe ambtsdragers. Zondag 12 Jan. werden de gekozenen door Ds. Rudolph, van Heinenoord, in hunne ambten bevestigd.

Donderdag 16 Jan. werd de eerste kerkeraadsvergadering gehouden en 't besluit genomen, voor de geheele kerk van Oud-Beierland, dat alleen de wettige kerkenorde van 1619 geldig zal zijn, en mitsdien gebroken met de Synodale organisatie van 1816.

U hiermede in kennis stellende, wenscht de kerkeraad voornoemd, dat de belijdenisband tusschen de kerken onderling weer moge opleven en dat men samenwerke, bidde en strijde tot reformatie der kerken naar den Woorde Gods.

De Koning der kerke zelf zegene haar en versterke haar zwakke krachten, opdat het in zijne hand als een zuurdeesem werken moge voor deze zoo groote gemeente, en het alles moge strekken tot eer van zijn nooit volprezen Naam en tot uitbreiding van zijn Koninkrijk.

De kerkeraad voornoemd,
Ds. RUDOLPH, *cons.*
F. G. BEVERSLUIS, } *ouderlingen.*
P. DEN BOER,
H. J. VAN ZETTEN, } *diakenen.*
N. H. BEVERSLUIS,
Adres van den kerkeraad:
N. H. BEVERSLUIS, *scriba.*

Naar aanleiding der in deze week verspreide circulaire der classis Franeker acht ondergeteekende zich verplicht, bij dezen aan al de Ned. Ger. kerken van Noord-Brabant en Limburg in herinnering te brengen, dat hare classis van 14 November j. l. deelneming *ten zeerste* heeft aanbevolen.

J. H. FERINGA, *class. corr.*

Klundert, 23 Jan. 1890.

Zending.

De Zending en de maatschappij.

I.

De tijden zijn gelukkig voorbij — hoewel nog niet zoo lang — dat ongeloovigen als Gerstäcker c. a. de Zending dorsten bespotten en over haar vruchten den staf breken.

Algemeen, door wie gelooft en wie niet gelooft, wordt thans naar billijkheid erkend, dat ook de Christelijke Zending tot *alle* dingen nut is; dat zij de beschaving brengt en bevordert; den handel nieuwe wegen opent, landen ontsluit en volken genaakbaar maakt, kortom dat reeds welbegrepen eigenbelang ook diegenen wien het Kruis een dwaasheid is moet nopen den zendeling te eeren, zijn werk te steunen.

Intusschen eeuwen zijn voorbijgegaan sinds het zoover kwam. De eerste en grootste zendeling onder de volken, Paulus, had te Efeze niet slechts te strijden tegen een in eigen oog wijze wereld, tegen de machten des duivels en des vleeschés, maar in 't bijzonder te kampen met den tegenstand van een handwerker, wiens beroep bedreigd scheen. Te Filippi werd de apostel bemoeilijkt door een soort van firma, die winst sloeg uit de voorspellingen van een door een waarzeggenden geest bezeten meisje; de apostel zou, vreesde men, de »zaken" benadeelen. En van dien dag af hebben steeds 's menschen zelfzucht, gewinzucht en eigenbelang aan alle pogen tot verbreiding des Evangelies, Gods grootste weldaad, in den weg gestaan.

Het zou onbillijk zijn voorbij te zien, dat handel, veroveringen, scheepvaart, ontdekkingen onder 's Heeren bestier vaak krachtige middelen zijn gebleken om voor het Evangelie den weg te banen. Het woelen der volken vervulde den raad des Heeren. De uitbreiding der eerste Christelijke kerk volgde de lijnen door den handel over de Middellandsche zee getrokken. Later drong het Latijnsch Christendom door in de wouden en bergen der Germanen, wier woonsteden door de veroveringen der Romeinen en door den handel toegankelijk waren geworden. De groote Christelijke steden van Amerika dankten eveneens hun ontstaan aan koopmansgeest, aan een ondernemingszucht met bedoelingen volstrekt niet van geestelijken aard, en diezelfde geest heeft ook tal van Zendingseilanden geopend op de vele eilanden der Stille zee. Het tegenwoordig Californie is niet geworden wat het is enkel door Zendingsarbeid. Nog sterker spreekt het voorbeeld van Britsch Indië. Dat Zuid-Aziatisch keizerrijk met zijn scholen en hoogescholen, zijn wet en orde, zijn vergelijkenderwijs groote beschaving en vooruitgang, zijn Christelijk stempel in een woord, bij de verdwijning der heidensche maatschappij, zou er noost gekomen zijn, ware niet de lange heerschappij der Britsche Oost-Indische Compagnie vooraafgegaan, hoeveel daarop ook aan te merken zij.

Een algemeene wet valt in dezen niet te stellen. 't Is onjuist te beweren, dat de beschaving in zuiveren vorm het Zendingwerk steeds voorging, dikwijls bleek zij veeleer een hinderpaal. In Engelsch-Amerika bijvoorbeeld waren de factorieën der bontkoopers, die met de Indianen handelden, er eer dan de zendingsposten, doch op vele eilandgroepen der Stille zee en op Madagaskar was daarentegen de zendeling de eerste, wat ook in 't binnenland van Sumatra 't geval was.

En de oude Zending leert hetzelfde. Het is welbekend, dat midden-Europa het Evangelie vooral van de westelijke eilanden ontving. De zendelingen uit Ierland en van Iona op de Schotsche kust, die eerst Schotland en Engeland voor 't Evangelie wonnen, en toen doordrongen in ons vaderland en Duitschland, hadden geen de minste wereldsche bedoelingen. Toch was hun invloed zoo krachtig, dat hij in heel Europa merkbaar en ten zegen werd. De ruwe horden uit het noorden, waartegen Europa niet bestand bleek, die door de legers van Karel den Groote niet werden overwonnen of zelfs in toom gehouden, werden ten laatste getemd en tot beschaafde volken gemaakt, eenvoudig door den invloed des Evangelies, dat tot hen kwam omringd door legermachten en door geen handelsondernemingen ingeleid.

Drie dingen zijn bijna algemeen waar bevonden.

Vooreerst, dat het Evangelie in de streken welke onder zijn invloed kwamen het karakter van de beschaving der Westerlingen die er zich gevestigd hadden, edeler en grooter maakte en de macht, welke in die beschaving ligt, bevestigde. De Zending mag geen staatkundige bedoelingen hebben. Wanneer dit het geval was, zijn in vroeger eeuwen de vruchten steeds bitter geweest, en zoo is 't gebleven. Maar uiteraard steunt het Evangelie al wat min of meer op Christelijken bodem staat, al wat te verkiezen is boven het heidendom met zijn fabelen, verfoeiselen en gruwelen. Engeland b.v. zou kwalijk Indië behouden hebben of althans eindeloos hebben moeten strijden, ware er geen Christelijke Zending geweest. Haar invloed toch bedwong eenerzijds onrechtvaardigheden en dwinglandij in de heerschende machten en anderzijds was hij dienstig tot verlichting en tot het verwekken van trouw en gehechtheid bij de inlanders aan hun onderworpen vorsten. Wat het Evangelie b.v. in onze Minahassa heeft gewrocht is welbekend.

Ten tweede kan men aannemen, dat de eerste aanraking tusschen Zending en handel, vooral in het vroegste tijdperk, wanneer gelukzoekers en bandeloeze heden zich voorop stellen, in den regel van ongunstigen aard is. 't Zij de avonturiers den zendeling voorgingen of volgden, steeds waren zij der goede zaak verderfelijk. De walvischvaarders op Tahiti en Hawai, de bannelingen op Van Diemensland, de kinderroovers van Melanesië, de slavenhandelaars aan den Congo, de opiumkoophi in China en de verkoopers van brandewijn aan den Rooden Indiaan — allen zijn den volken ten vloek, der Zending tot schade en belemmering geweest.

Mocielijk kan men de hinderpalen te groot schatten, die door dit al aan de verbreiding der waarheid zijn in den weg gelegd. Wij, in onze maatschappij, weten nu eenmaal hoe velen er den naam van Christenen dragen die de kracht daarvan door handel en wande verloochenen. Maar de heiden weet dit niet. Op zoo grooten afstand weet hij met hoeveel koren er schuilt onder wat hem vaak voorkomt enkel kaf te zijn. Hij oordeelt over den vreemdeling naar degenen die vaak 't eerst tot hem komen, gewetenlooze niet dan winst bejagende handelaars, verdrukkers, lieden van kwade praktijken enz. Zoo leert hij alle vreemdelingen verfoeien. Bovendien te werk gaand naar de gebruiken zijns lands is Christen hij hem 'tzelfde als Engelschman of Nederlander en omgekeerd.

HOOGENBIRK.

Buitenland.

Frankrijk. Rede van bisschop Freppel. De schoolbataillons. De Parijsche gemeenteraad als bevorderaar van het ongeloof. Resultaten van de Bijbelverspreiding op de Parijsche tentoonstelling.

De handschoen, die de tegenwoordige Fransche regeering aan de Roomsche geestelijkheid heeft toegeworpen, is opgeraapt. Toen de minister van eeredienst bij de jongste generale verkiezingen eene circulaire aan de Fransche geestelijkheid zond, om haar te bevelen geen invloed uit te oefenen bij den stembusstrijd, hebben vele hoogere en lagere ambtsdragers in de Roomsche kerk, sommigen op tartenden toon, te kennen gegeven, dat zij zich aan die ministeriëele aanschrijving niet wenschten te onderwerpen. Velen hebben dit dan ook niet gedaan en werden daarvoor met verlies van landstraktement gestraft. Dit lokte weder een protest uit van de zijde der bisschoppen, waaruit blijkt, dat men de machthebbers in den Staat niet wenscht te steunen. Ditzelfde bleek ook bij de nieuwjaarsreceptie van den bekenden bisschop Freppel van Angers, lid van de kamer van afgevaardigden. Bij die gelegenheid hield deze bisschop eene rede tot zijne geestelijkheid, waarin hij de gedragslijn der regeering tegenover de kerk scherp berispte, en het betreurde dat Frankrijk in Europa geïsoleerd staat. Dat een man van den invloed van Freppel zulk eene rede uitspreekt is een teeken des tijds. Het geeft te kennen dat de Fransche geestelijkheid zich niet nederleggen wil bij het streven tot het behoud van den vrede, dat de Fransche regeering aan den dag legt. Misschien is het er om te doen, om zich aangenaam te maken bij het Fransche volk, waarvan een groot deel nog steeds op »revanche» aint.

Een andere opmerkelijke zaak is, dat bij een deel van den Parijschen gemeenteraad, waarin socialisten of communisten de meerderheid hebben, het plan bestaat, om de z.g. »schoolbataillons» af te schaffen, en dan tevens het belachelijk soldaatje spelen der schooljeugd te laten vervallen. Jaren geleden werd het instellen van de bataillons als een vaderlandslievende stichting algemeen toegejuicht; de ouders zorgden in hunne geestdrift zelven voor de uniformen hunner kinderen. Maar daarop volgde de tijd, waarin de gemeenteraad moest besluiten, eene menigte uniformen gratis af te geven. Van lieverlede kwam men ook tot het inzicht, dat de gewapende scholieren veel meer neiging toonen hun chef dan hun meester te gehoorzamen, tengevolge waarvan de bandeloosheid der jeugd gedurig toeneemt, en dat al dat soldaatje spelen eigenlijk slechts als lichaamsoefening eenige waarde bezit. Die oefening kon men zonder wapens en uniformen even goed verkrijgen. Het is daarom niet noodig, het kostbare soldaatje spelen der jeugd te laten voortduren, daar bovendien daardoor veelmeer de militaire, krijgslustige geest ontwaakt, dan dat men vaderlandsliefde kweekt. Toch werd een voorstel om de schoolbataillons af te schaffen, nog met een kleine meerderheid verworpen, daar de leden van den gemeenteraad bevreesd waren, hunne populariteit te verliezen. De afschaffing is echter slechts een quaestie van tijd, ook omdat men in andere groote steden van Frankrijk en in België dezelfde treurige uitkomsten met de schoolbataillons verkregen heeft als in Parijs.

Bekend is het, hoe de Parijsche gemeenteraad alles in het werk stelt, om propoganda te maken voor het naaktste ongeloof. De beschreven vaderen van Frankrijks hoofdstad hebben de straten van electrisch licht voorzien en zouden zij nu de geesten in duisternis en bijgeloof laten zitten? Aan dien toestand moet een eind gemaakt. Er werd besloten op het stadhuis twee reeksen voordrachten te laten houden, om aldus »hooger populair onderwijs" aan de menigte te verschaffen. Die eerste reeks moet het transformisme of de ontwikkelingstheorie den volke verkondigen, waardoor men het bewijs wil leveren, dat alle dingen zonder inwerking van bovennatuurlijke oorzaken ontstaan zijn. Vervolgens wil men les laten geven in de zedekundige geschiedenis der menschheid. Daarbij zal dan gesproken worden over het Boeddhisme van het Oosten en het Christendom van het Westen; over den eeredienst van den Godmensch als het Grieksch anthropomorphisme; over de verheerlijking van het vrouwelijk element in de vereering van de moeder Gods enz. De gemeenteraad zal er zorgvuldig voor waken, dat de voordrachten zoo worden gehouden, dat geen ketterijen daarin voorkomen, d. w. z. dat er geen woord over den God van hemel en van aarde, zijdelings of rechtstreeks, in gesproken wordt.

De regeering heeft aan dit plan hare goedkeuring onthouden; ook weigerde de prefect van de Seine uitdrukkelijk, om het plakkaat, dat bovengenoemde voordrachten aankondigt, te onderteekenen; maar de heeren gemeenteraadsleden storen zich daaraan niets.

Aan de Bijbelkiosk van het Britsch en Buitenlandsch Bijbelgenootschap, die gedurende de Parijsche tentoonstelling in de galerij van het Paleis der vrije kunsten gestaan heeft, zijn niet minder dan 260,000 Evangeliën afgegeven. De boekjes werden niet den bezoekers opgedrongen of in den zak gestoken, maar op plakkaten werden de menschen genoodigd, enkele boeken uit te kiezen en te nemen. Het is te hopen, dat door de werking van den Heiligen Geest het verspreidde Woord Gods voor menigeen ten zegen zij. Niet bemoedigend voor hen, die zich zooveel arbeid getroostten, was het, dat zich in de bus voor het Britsche Genootschap bij den ingang van de kiosk geplaatst, slechts een som van *f* 6.50 bevond. Een gering bedrag, als men bedenkt, hoevele maanden de tentoonstelling geduurd heeft, en hoevelen een boekje kwamen halen. Als men weet, dat de kosten voor het bouwen van den reusachtigen Eiffeltoren spoedig gedekt waren door de entreegelden van hen, die dit wonder van bouwkunde gingen bestijgen, en men vergelijkt daarmede de onnoozele *f* 6.50, die men wilde offeren voor de verspreiding van Gods Woord, dan toont dit aan, waarvoor de menschen, die men »het publiek" noemt, iets en waarvoor zij niets over hebben.

Rusland. Uit de Oostzee-provinciën.

Steeds droever wordt de toestand der Lutherschen in de Oostzee-provinciën. De Russische regeering blijkt voor geen middel terug te deinzen, om de levensaderen der Luthersche kerk af te snijden. Vandaar dat het er op wordt toegelegd, om alle scholen, lagere, middelbare en hoogere, Russisch te maken. Katkow, de man die in 1864 den veldtocht tegen de Oostzee-provinciën opende, die zelfs wist te bewerken dat de generale superintendent Walter zijn ontslag kreeg, schreef toen nog het volgende: »Rusland zal zonder twijfel steeds aan de Duitsche rede en beschaving in deze landen zijn besten steun geven. God moge er ons voor bewaren, dat wij bijv. het opvoedkundig systeem, dat daar op denzelfden grondslag gevestigd is als bij andere beschaafde volken, door eenigen maatregel zouden gaan omverwerpen, zoodat wij bijv. de daar bestaande gymnasiën op het treurig peil van onze inrichtingen tot onderwijs der jeugd zouden brengen. Laat het onderwijs op de gymnasiën en de hoogescholen in de Duitsche taal blijven gegeven worden. Een protest tegen deze orde van dingen ware van onzen kant werkelijk valsche nationale trots, waarvan wij, Gode zij dank, vrij zijn."

In 1867 zeide keizer Alexander tot de vertegenwoordigers der Baltische provinciën, dat nooit iemand iets anders van hen verlangen zou dan het gebruik hunner eigen taal, zoodat het hun vrijstond, om in hunne provinciale rechtbanken alle zaken in het Duitsch te verhandelen. Doch de taal van den Staat moest de Russische zijn. Voorts viel de keizer nog uit tegen de pers, die het deed voorkomen, alsof men de Oostzeeprovinciën op ééne lijn met Polen wilde gaan behandelen.

Maar waarom is men dan sedert 1871 zoo geheel van gedragslijn veranderd ten oprichte der Baltische provinciën? Men verdenkt de Luthersche Oostzeeprovinciën, dat zij sedert het ontstaan van het groote Zuid-Duitsche rijk verlangen om met Duitschland vereenigd te worden. Zoolang men Pruisen voor een vazalstaat van Rusland hield, en Oostenrijk in den Duitschen Bond de grootste macht had, kon men het Duitsche element in Rusland dulden; maar sedert in 1866 Pruisen het ambitieuse Oostenrijk uit Duitschland gedrongen en zich aan het hoofd van den Noord-Duitschen Bond geplaatst had, begon men in de Slavische landen den invloed van het Evangelische Duitschland te gevoelen. De anti-Duitsche strooming werd in Rusland sedert het ontstaan van het Duitsche keizerrijk steeds krachtiger, en van lieverlede wist een Shamram het daarheen te sturen, dat men de Duitschers aan de Oostzee op ééne lijn met de Polen ging behandelen.

Men denkt, dat het gevaar voor Rusland verminderen zal, wanneer men aan de Oostzee Russisch spreekt en zich aansluit bij de de Grieksche orthodoxe kerk. Maar daarbij vergeet men, dat de gevaarlijkste vijanden van het Russische rijk de Nihilisten zijn, die Russen van geboorte en ook bijna allen nog met uitwendige banden aan de Grieksche kerk verbonden zijn en dat sedert eeuwen de Lutherschen aan de Oostzee in de moeilijkste tijden aan hun wettige overheid, den Russischen Czaar, getrouw zijn gebleven. Toen Lijfland onder Poolsche heerschappij gebracht was en de Jezuïeten met al de hun ten dienste staande middelen de bevolking zochten te bewegen, om tot de Roomsche kerk over te gaan, kwam het tot een strijd tusschen Polen en Zweden. Gustaaf Adolf, Zwedens koning, rukte op Lijfland aan en belegerde Riga. De stad verdedigde zich op het uiterste tegen den koning, die toch dezelfde belijdenis had als zij, en toen zij zich eindelijk moest overgeven, daar alle ammunitie verbruikt en zij trouweloos door de Polen in den steek was gelaten, verklaarde Gustaaf Adolf bij het binnentrekken van de vesting, dat hij geen betere trouw, geloof en mannelijkheid van hen begeerde als zij aan de koninklijke majesteit en kroon van Polen tegenover hem bewezen hadden. In deze trouw hebben de Balten tot hiertoe volhard, uitgaande van den stelregel, dat men den keizer geve, wat des keizers is.

Gemengd Nieuws.

De Synode van de staatskerk in het canton Zurich heeft bijna eenstemmig de volgende besluiten genomen:

1. De Synode spreekt in overeenstemming met de Evangelische kerkbesturen van Zwitserland uit, dat de Geref. meerde landskerk, volgens hare grondstellingen en hare geschiedenis, aan den doop, als voorwaarde tot de toelating tot het Heilig Avondmaal, vasthouden moet.